

LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBSARGS

Baznīcas ielā 25, Rīga, LV – 1010, tālr.: 67686768, fakss: 67244074, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Rīgā

2011.gada 10.oktobrī Nr.

**Ministru prezidentam
V.Dombrovska kungam**

Brīvības bulvārī 36, Rīgā, LV - 1520

Par cilvēktiesību nodrošināšanu
sociālās aprūpes institūcijās

Saskaņā ar likumu tiesībsarga pienākums ir veikt cilvēktiesību aizsardzību, atklāt nepilnības cilvēktiesību ievērošanā un veicināt konstatēto trūkumu novēršanu. Tādēļ vēlos informēt, ka kopš tiesībsarga darbības uzsākšanas brīža ir veiktas 22 monitoringa vizītes ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Gadījumos, kad ir konstatēti pārkāpumi, lai pēc iespējas ātrāk tos novērstu, vienmēr tiek informētas atbildīgās institūcijas.

Jāuzsver, ka 2010.gadā Tiesībsarga biroja darbinieki apmeklēja visus piecus valsts sociālās aprūpes centrus, jo viena no tiesībsarga 2010.gada darbības prioritātēm bija personu ar invaliditāti tiesību ievērošanas pārraudzība. Pārbaudēs konstatēto tiesībsargs apkopoja 2011.gada 25.februāra atzinumā un nosūtīja Labklājības ministrijai, Veselības ministrijai, kā arī visiem valsts sociālās aprūpes centriem.

Galvenā atzinumā konstatētā problēma - centros tiek sniegti ārstniecības pakalpojumi, bet tai pat laikā ne vienmēr centrs vai tā filiāle ir reģistrēta Ārstniecības iestāžu reģistrā. Līdz ar to minētās iestādes nav pakļautas ārstniecības iestāžu kontroles mehānismam gan pakalpojuma kvalitātes, gan dokumentācijas uzglabāšanas jautājumos. Tādējādi atzinumā tika norādīts, ka tiesībsarga ieskatā nepieciešams pilnveidot normatīvo regulējumu par sociālās aprūpes centru sniegto veselības aprūpi. Šī rekomendācija vēl joprojām nav ņemta vērā.

Savukārt 2011.gadā veiktas monitoringa vizītes četros sociālās aprūpes centros, kuros atrodas bērni līdz divu gadu vecumam un bērni ar fiziskās un garīgās attīstības traucējumiem līdz četru gadu vecumam. Pārbaudes vizītēs konstatētā galvenā problēma ir pārāk liels bērnu skaits šajās iestādēs. Par šo un citām vizītēs konstatētajām nepilnībām arī ir informēta sociālo aprūpes centru vadība. Turklāt no starptautiskajām rekomendācijām izriet, ka bērnu līdz trīs gadu vecumam ievietošana bērnu iestādēs jeb bērnu namos ir vērtējama kā bērnu tiesību pārkāpums, tāpēc bērnu tiesību stāvokļa uzlabošanai tiek gatavoti priekšlikumi Labklājības ministrijai.

Uzskatu, ka līdzšinējā tiesībsarga ieteikumu neievērošana un norādīto problēmu nerisināšana ir vērtējama kā atbildīgo valsts amatpersonu nolaidība cilvēktiesību jautājumu risināšanā. Šādas rīcības sekas var novest pie līdzīgiem gadījumiem kā SAC „Kalkūni” invalīda novārdzināšana un citiem pārkāpumiem.

Pielikumā tiek pievienotas vairāku dokumentu kopijas par cilvēktiesību nodrošināšanu sociālās aprūpes institūcijās līdzšinējās Tiesībsarga biroja darbības ieskatam. Pielikumā pievienotie dokumenti satur sensitīvos personu datus, tādēļ lūdzu nodrošināt šo datu aizsardzību.

- Pielikumā: 1. Tiesībsarga 2011.gada 25.februāra vēstules Nr.1-8/3 kopija uz 4 lp.
2. Tiesībsarga biroja 2009.gada 2.apriļa vēstules Nr.6-8/308 Jēkabpils rajona pansionātam kopija uz 3 lp.

3. Tiesībsarga biroja 2009.gada 14.aprīļa vēstules Nr.6-8/350 Rīgas sociālās aprūpes centram „Gaiļezers” kopija uz 3 lp.
4. Rīgas domes Labklājības departamenta 2009.gada 21.maija vēstules Nr.DL-09-374-nd tiesībsargam kopija uz 2 lp.
5. Tiesībsarga biroja 2009.gada 22.septembra vēstules Nr.6-8/858 sociālās aprūpes centram „Ziedkalne” kopija uz 1 lp.
6. Tiesībsarga biroja 2010.gada 13.decembra vēstules Nr.1-5/275 Rīgas rajona prokuratūrai kopija uz 3 lp. ar pielikumu kopijām uz 8 lp.
7. Labklājības ministrijas 2011.gada 1.aprīļa vēstules Nr.16.7-02/811 Tiesībsarga birojam kopija uz 3 lp.
8. Tiesībsarga 2011.gada 4.jūlija vēstules Nr.1-5/142 valsts sociālās aprūpes centram „Rīga” kopija uz 1 lp.
9. Valsts sociālās aprūpes centra „Rīga” 2011.gada 22.jūlija vēstules Nr.1-10/612 kopija uz 2 lp.

Ar cieņu,

tiesībsargs

J.Jansons